

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural L'Espona

Núm. 51   octubre – novembre 09

Edició: Associació Cultural L'Espona
Adreça: Escoles, 5
43370 La Palma d'Ebre
a/e: espona@ono.com

Editorial

L'honradesa de les persones es deu haver de buscar als gens, i com que, des de l'inici de la humanitat hi ha hagut tanta barreja, potser no és una virtut que hagi pogut mantenir-se aïllada i definida, present i vigorosa en l'essència humana. Qui la té present en les seues actuacions té un repòs que li evita malviure i mala consciència. Però cada vegada més, sembla que només és honorat qui no té l'oportunitat de deixar de ser-ho.

Fèlix Millet és un senyor que no s'ha estat d'esgarrapar dins el calaix d'una institució que se situa en els fonaments de l'arquitectura del nostre país, perquè l'especificitat cultural i les institucions que li donen forma són el fonament més clar en què es basa el fet diferencial de Catalunya.

Doncs bé, aquest senyor ha fet servir la Fundació de la qual era administrador i garant per satisfer els seus capricis, enriquir-se, i anar posant greix a la maquinària administrativa que el podia fiscalitzar perquè no grinyolés. Així, des de la FAES al PI, acotant els extrems, ha anat abocant recursos econòmics a formacions polítiques perquè anessin alleujant el pes de la seua gestió nefasta, i ja veurem qui ha tastat pilota d'aquesta olla.

Als dirigents d'aquestes formacions, administradors públics professionals, ni se'ls ha acudit, que com a mínim és una falta d'ètica, reclamar ajuda d'una institució cultural que té uns objectius molt lluny del que ells representen. La falta de vergonya és espectacular.

Quan la societat perd confiança en els polítics i les institucions, pot aparèixer algun personatge populista que aprofita l'ocasió per acabar de cremar-ho tot. Per això, davant d'aquesta situació llastimosa, només hi ha una recepta: serenitat i sentit comú.

Activitats

- Del 22 al 25 d'octubre: Fira Agrícola, ramadera i Industrial a Móra la Nova. La fira se celebra anualment i té un caràcter multisectorial. Hi trobarem exposicions agrícoles, ramaderes i de maquinària. A part, s'hi celebren concursos de diversos tipus i hi ha atraccions de fira.

- Dijous 27 d'octubre, a les 19h, a la sala de Ca Don Ventura de Flix, xarrada d'Arcadi Oliveres, catedràtic de la UB, sobre els reptes de la globalització. L'activitat és organitzada pel Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre i compta amb la col·laboració del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre i l'Ajuntament de Flix. Més informació al lloc web www.riberadebre.org

- Dissabte 24 d'octubre, a Falset, Segons Tallers i Jornades de Memòria Oral. IPEC. Conferència de Salvador Palomar, *A la guerra es canta molt! Notes d'una recerca sobre la Guerra Civil*. A les 6 de la tarda, a l'Arxiu Comarcal del Priorat.

- Dissabte 31 d'octubre: "Temps prehistòrics a Montsant" (sortida-taller d'art rupestre). L'excursió taller es farà en entorns que van ser habitats pels primers pobladors de la serra de Montsant. Horari: de 9.30 a 1 del matí. Temps a caminar: 1 hora. Apta per a tots els públics. Més informació al lloc web www.catalunyasud.net.

- Del 6 al 9 de novembre: Festa Major de Sant Martí. Ginestar. Durant aquesta dies, hi haurà activitats diverses, com ara cercaviles pels carrers guarnits, balls de plaça, esmorzars populars, xocolatada...

Justos reconeixements

El dia 25 d'abril passat es va celebrar un acte a la muntanya de Montjuïc recordant la llarga trajectòria de la colla sardanista "Violetes del Bosc". Vam ser convidats la majoria de sardanistes que han format i formen part de les colles que hi ha arreu de Catalunya. Fou un migdia ple d'alegria i il·lusió que va servir per retrobar-nos molts dansaires que feia anys no ens saludàvem.

La cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona va interpretar una audició de sardanes de diferents compositors; les nou peces tenien els noms de diferents violetes. El punt més emotiu va ser quan la colla "Violetes del Bosc" va dansar la sardana que porta el seu nom i, en acabar, tots els allí presents els vam aplaudir durant uns llargs minuts.

Quan va finalitzar l'audició, el sr. Jordi Hereu (alcalde de Barcelona) i Sebastià Alba (cap danser de la colla "Violetes del Bosc"), van descobrir una placa commemorativa que s'instal·là al monument a la sardana que en el seu dia va realitzar l'escultor Josep Cañas, ja fa 50 anys.

Aquest artista va agafar com a patró quatre parelles de la colla "Violetes del Bosc" i l'esberrany el va iniciar en els assajos que aquesta colla fa en públic normalment, en les ballades del pla de la catedral (diumenges al matí) o bé a la plaça de Sant Jaume (diumenges a la tarda).

Com a referència, cal indicar que l'escultor J. Cañas també va fer l'obra que hi ha al parc del Retiro a Madrid, que consisteix en un mural dedicat a la sardana i està situat a la glorieta que porta el nom de la nostra dansa.

Quedarà com a record, unes fotografies de l'actual colla "Violetes del Bosc" formant una rotllana al voltant del monument i els actuals components de les altres colles formant rotllanes més grans. Alguns malauradament no hi van poder assistir; ben segur que ens van acompanyar en el seu pensament (la colla entitat es va fundar l'any 1945).

Una altra bona notícia per la qual cal felicitar-nos, els sardanistes i els que estimen la nostra dansa, és perquè el 24 d'abril, en el plenari de l'Ajuntament de Barcelona, es va aprovar una celebració institucional per demanar al Parlament que declari la sardana dansa nacional de Catalunya.

La primitiva sardana curta, evolucionada de l'ancestral contrapàs, s'origina al nord-est de Catalunya, a partir de la reforma de la sardana curta en sardana llarga, feta a mitjan segle XIX. D'aquí es va expandir cap a l'oest, abastant tot el territori. Per tant, és cert que pot considerar-se un fet cultural "relativament nou", de més d'un segle i mig, però a zones de Lleida, Tarragona, Terres de l'Ebre o dels Pirineus occidentals! De tota manera, de seguida va assolir arrelament i bona convivència amb les músiques i les danses que hi eren pròpies.

Així, a finals del segle XIX i el primer terç del segle XX, la sardana va ser l'expressió coreograficomusical més practicada a tot el país. Amb la dictadura franquista, va ser perseguida precisament perquè era un símbol nacional. La represa va ser difícil, si bé als anys seixanta, a causa d'una important tasca de la societat civil, altra vegada va ser ballada per una generació de catalans de tot arreu, i va contribuir en gran manera al desvetllament nacionalista de postguerra.

Aquests últims anys, els mitjans de difusió d'abast nacional no li han donat el suport necessari, al contrari del que ha succeït, per exemple a TV3, amb el fenomen casteller. Malgrat tot, la sardana resta viva, sobretot als pobles i moltes comarques.

Com a fet a remarcar, la sardana és interpretada per una formació orquestral única al món, la cobla. Durant la visita que va fer a Catalunya el científic Albert Einstein o el compositor Igor Stravinsky, quedaren gratament impressionats de la sonoritat de la cobla i l'harmonia de les obres interpretades. penso que l'opinió d'aquests personatges, que valoren com correspon la cobla i la sardana, és necessària potenciar-la i donar-la a conèixer arreu del món.

Estimar i sentir la sardana és també estimar la nostra terra.

Albert Solé Casanovas

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.